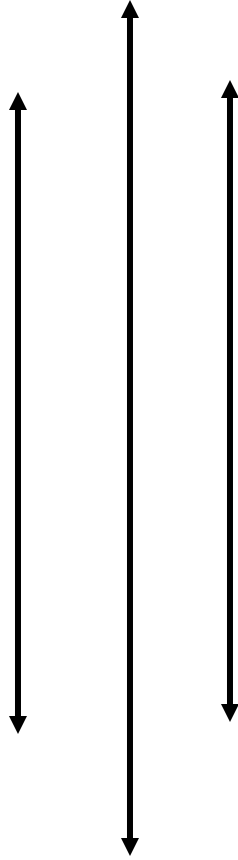


भूमे गाउँपालिका
गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय
पशु सेवा शाखा
खावाडवगर, रुकुम (पूर्व) ।



१दिने स्थलगत पशुपालन तालिमको संयुक्त प्रतिवेदन

प्रतिवेदक
नारायण ओली
नायव पशु सेवा प्राविधिक

मिति: २०७९/०८ /२५

भूमे गाउँपालिका पशुसेवा केन्द्र द्वारा संचालित १ दिने स्थलगत पशुपालन तालिमको प्रतिवेदन

१ परिचय :

तालिम भन्नाले कुनै पनि एक वा एक भन्दा बढी विषयमा दक्षता हासिल गरेको व्यक्ति वा समूहले त्यही विषयमा कुनै पनि व्यक्ति वा समूहलाई निश्चित समय अवधीमा सिकाइने ज्ञान,सीप वा धारणालाई तालिम भनिन्छ । तालिम पश्चात सहभागीहरूको ज्ञान सिप तथा धारणामा परिवर्तण गराई जिवनमा परिवर्तण ल्याउन सकिन्छ । जुन औपचारिक वा अनौपचारिक दुबै रूपमा हुनसक्छ । जसको अन्तमा सहभागीबाट पृष्ठपोषण हुन्छ भने केही समयको अन्तरालमा पुनर्ताजगीको लागि पुनःसमय समयमा तालिम दिन सकिन्छ । १ दिने स्थलगत पशुपालन तालिम यसैको एक उदाहरण हो ।

२ पृष्ठभूमि:

रुकुम पूर्व जिल्लाको भूमे गाउँपालिकामा जनजातीहरूको बाहुल्यता धेरै छ भने दलित र अन्य जात जातिहरू न्यून मात्रामा बस्ने गर्दछन् यहाँ जनजातीहरूको बाहुल्यता धेरै भएकोले यहाँका जनताहरूको आफ्नै मातृ मगर खाम भाषा बोल्ने गर्दछन् । यहाँका जनताहरूको मुख्य पेशा कृषि हो । जस अन्तर्गत धेरै किसानहरू पशुपालन गर्दछन् । देशकै मुख्य पेशा कृषि भएपनि यहाँका जनताहरू जिविकोपार्जनको लागि र परम्परागत कृषि पेशामा निर्भर रहेको पाइन्छ । यस परम्परागत कृषि पेशा लाई व्यवसायिक आधुनिक, आत्मनिर्भर र रोजगारिमूलक बनाउन यस भूमे गाउँपालिका पशुसेवा केन्द्र लागि परिरहेको छ यस पशुसेवा केन्द्रले समूह समिती मार्फत काम गरी रहेको छ । पशुसेवा केन्द्रको लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूप यहाँका जनाताहरूको साथ र सहयोग पाएको खण्डमा यहाँको कृषि र पशुपन्छी पालन क्षेत्रले उल्लेखनिय रूपमा प्रगति गर्ने देखिन्छ ।

३ विषय सुची :

मिति	१०:३० देखि १२:३०	१२:३० देखि २:००	२:०० देखि ३:००	३:०० देखि ४:३०
२०७९/०९/३ देखि ९/२२ गते सम्म	नेपालमा पशुपालन र महत्व तथा खोर सम्बन्धी जानकारी	नेपालमा पालन गरिने पशुका स्थानिय नश्वहरूको परिचय र घाँस खेति	खाजा समय	रोग तथा परजिवीहरूको सामान्य उपचार विधी तथा दाना तयार गर्ने तरिका

४ धन्यवाद ज्ञापन :

भूमे गाउँपालिका पशुसेवा केन्द्र खावाडबगर रुकुम पूर्व द्वारा आयोजना गरिएको स्थलगत १ दिने पशुपालन तालिम प्रशिक्षकको रूपमा हामिलाई सहभागी बनाई कृषकहरू माझ आफ्ना अनुभवहरू आदानप्रदान गर्ने

अवसर दिनुभएकोमा आयोजक प्रति आभार प्रकट गर्दछु । साथै आगामी दिनहरूमा पनि कृषकहरूलाई प्रत्यक्ष लाभान्वित हुने यस्तै प्रकारका अन्य कार्यक्रमहरू संचालित हुने छन् भन्ने अपेक्षा राख्दछु ।

५ उद्देश्यहरू :

- ✓ स्थानिय स्तरका किसानहरूलाई व्यवसायीक पशुपालन सम्बन्धी ज्ञान तथा सिप प्रदान गर्नु ।
- ✓ रोजगारीको सर्जना गर्नु ।
- ✓ पशुपालन गर्न प्रेरित गर्नु ।
- ✓ पशुपालन व्यवसायबाट आत्मनिर्भर गराई देश विकासमा योगदान दिन ।
- ✓ आर्थिक उपार्जन गर्नु ।
- ✓ खेर गइरहेको जमिनमा पशुपालन गरी जमिनको सदुपयोग गर्नु ।
- ✓ रोजगारीको लागि विदेश जाने लहर रोक्नु ।
- ✓ कुपोषण हटाउनु ।

६ क्रियाकलाप :

मिति २०७९/०९/०३ गते देखि वडा नं ९ बाट संचालन भएको १ दिने स्थलगत पशुपालन तालिमको औपचारिक रूपमा कार्यक्रम संचालन गरि मिति २०७९/०९/२२ वडा नं १ मा समापन भएको थियो ।

क) भूमे ९ च्याङ्च्युङ मिति:२०७९/०९/०३

- नेपालमा पशुपालन र महत्व तथा खोर सम्बन्धी जानकारी
- नेपालमा पालन गरिने पशुका स्थानिय नश्वहरूको परिचय र घाँस खेति
- रोग तथा परजिवीहरूको सामान्य उपचार विधी तथा दाना तयार गर्ने तरिका

ख) भूमे २ खावाङ मिति:२०७९/०९/११

- नेपालमा पशुपालन र महत्व तथा खोर सम्बन्धी जानकारी
- नेपालमा पालन गरिने पशुका स्थानिय नश्वहरूको परिचय र घाँस खेति
- रोग तथा परजिवीहरूको सामान्य उपचार विधी तथा दाना तयार गर्ने तरिका

ग) भूमे ५ सेरावाङ मिति:२०७९/०९/१२

- नेपालमा पशुपालन र महत्व तथा खोर सम्बन्धी जानकारी
- नेपालमा पालन गरिने पशुका स्थानिय नश्वहरूको परिचय र घाँस खेति
- रोग तथा परजिवीहरूको सामान्य उपचार विधी तथा दाना तयार गर्ने तरिका

घ) भूमे ४ साकिम मिति:२०७९/०९/१३

- नेपालमा पशुपालन र महत्व तथा खोर सम्बन्धी जानकारी
- नेपालमा पालन गरिने पशुका स्थानिय नश्वहरूको परिचय र घाँस खेति
- रोग तथा परजिवीहरूको सामान्य उपचार विधी तथा दाना तयार गर्ने तरिका

ड) भूमे ३ क्याङ्सी मिति:२०७९/०९/१४

- नेपालमा पशुपालन र महत्व तथा खोर सम्बन्धी जानकारी
- नेपालमा पालन गरिने पशुका स्थानिय नश्लहरूको परिचय र घाँस खेति
- रोग तथा परजिवीहरूको सामान्य उपचार विधी तथा दाना तयार गर्ने तरिका

च) भूम ६ महत मिति:२०७९/०९/१७

- नेपालमा पशुपालन र महत्व तथा खोर सम्बन्धी जानकारी
- नेपालमा पालन गरिने पशुका स्थानिय नश्लहरूको परिचय र घाँस खेति
- रोग तथा परजिवीहरूको सामान्य उपचार विधी तथा दाना तयार गर्ने तरिका

छ) भूमे ७ लावाङ मिति:२०७९/०९/१८

- नेपालमा पशुपालन र महत्व तथा खोर सम्बन्धी जानकारी
- नेपालमा पालन गरिने पशुका स्थानिय नश्लहरूको परिचय र घाँस खेति
- रोग तथा परजिवीहरूको सामान्य उपचार विधी तथा दाना तयार गर्ने तरिका

ज) भूमे ८ घोर्नेटी मिति:२०७९/०९/२०

- नेपालमा पशुपालन र महत्व तथा खोर सम्बन्धी जानकारी
- नेपालमा पालन गरिने पशुका स्थानिय नश्लहरूको परिचय र घाँस खेति
- रोग तथा परजिवीहरूको सामान्य उपचार विधी तथा दाना तयार गर्ने तरिका

झ) भूमे १ लुकुम मिति:२०७९/०९/२२

- नेपालमा पशुपालन र महत्व तथा खोर सम्बन्धी जानकारी
- नेपालमा पालन गरिने पशुका स्थानिय नश्लहरूको परिचय र घाँस खेति
- रोग तथा परजिवीहरूको सामान्य उपचार विधी तथा दाना तयार गर्ने तरिका

७ व्यक्तिगत अनुभव :

भूमे गाउँपालिका पशु सेवा केन्द्रमा काम गर्दै गर्दा विभिन्न तालिम तथा गोष्ठीहरूमा भाग लिने अवसर पाउँदा विभिन्न तालिम तथा गोष्ठीहरूमा भिन्ना भिन्नै अनुभव साटासाट भएपनी भूमे गाउँपालिका पशुसेवा केन्द्र द्वारा किसान लाई प्रशिक्षण दिन थालेको यो छैटौँ पटक भएकोले यहाँका कृषकहरू संगको सम्बन्ध सुमधुर हुँदै गइरहेको छ। जस अन्तर्गत यहाँका जनताहरू पिछडिएको क्षेत्रमा पर्दछन् र अशिक्षित भयको र अहिले पछिल्लो चरणमा आएर मध्य पहाडि लोकमार्गले गर्दा यस क्षेत्रको मुहार फेर्ने सम्भावना हुँदाहुँदै पनि युवाहरू सबै रोजगारीको लागि विदेश पलायन भयकोले कृषि क्षेत्रमा युवाहरू भन्दा बुढाबुढीहरू मात्र संलग्न रहेकोले यहाँको कृषि क्षेत्रमा परिवर्तन गर्न पक्कै पनि गा्रो कुरा त हो नै तर पनि सकेजती ज्ञान र सिप तथा धारणामा परिवर्तण गराउनु हाम्रो कर्तव्य हो । यध्यपि किसान हरुलाई सामान्य कुराहरू पनि बुझाउन गा्रो छ र देशलाई फाइदाहुने जस्ता कृषि क्षेत्रका विषयहरूमा बुढाबुढीहरू भन्दा युवाहरूलाई संम्लग्न गरायको खण्डमा बुझ्न र बुझाउन सजिलो हुनुको साथै सिकायको ज्ञान र सिप तथा धारणा पनि लामो समयसम्म टिकाउ हुने कुरामा दुई मत छैन ।

द सहभागिको जातिय तथा लैंगिक बिबरणः

क) भूमे ९ चुन्वाड मिति:२०७९/०९/०३

विवरण	महिला	पूरुष	जम्मा
दिलित	०	०	०
जनजाती	५	८	१३
अन्य	२	५	७
जम्मा	७	१३	२०

ख) भूमे २ खावाड मिति:२०७९/०९/११

विवरण	महिला	पूरुष	जम्मा
दिलित	१	०	१
जनजाती	१९		१९
अन्य			
जम्मा	२०	०	२०

ग) भूमे ५ सेरावाड मिति:२०७९/०९/१२

विवरण	महिला	पूरुष	जम्मा
दिलित	१०		१०
जनजाती	११		
अन्य			११
जम्मा	२१	०	२१

घ) भूमे ४ साकिम मिति:२०७९/०९/१३

विवरण	महिला	पूरुष	जम्मा
दिलित	३		३
जनजाती	१८		१८
अन्य			
जम्मा	२१	०	२१

ङ) भूमे ३ क्वाडसी मिति:२०७९/०९/१४

विवरण	महिला	पूरुष	जम्मा
दिलित	३	४	७
जनजाती	७	७	१४
अन्य			
जम्मा	१०	११	२१

च) भूमे ६ महत मिति:२०७९/०९/१७

विवरण	महिला	पूरुष	जम्मा
दिलित	१२		१२
जनजाती	९		९
अन्य			
जम्मा	२१	०	२१

छ) भूमे ७ लावाड मिति:२०७९/०९/१८

विवरण	महिला	पूरुष	जम्मा
दिलित		१	१
जनजाती	१०	१०	२०
अन्य			
जम्मा	१०	११	२१

ज) भूमे ८ कोर्जा मिति:२०७९/०९/२०

विवरण	महिला	पूरुष	जम्मा
दिलित			
जनजाती			
अन्य	१४	७	२१
जम्मा	१४	७	२१

झ) भूमे १ लुकुम मिति:२०७९/०९/२२

विवरण	महिला	पूरुष	जम्मा
दिलित		०	
जनजाती			
अन्य	२१		२१
जम्मा	२१	०	२१

ञ) सबै तालिमको कुल सहभागीहरुको लैंगिक विवरण:

विवरण	महिला	पूरुष	जम्मा
दिलित	२९	५	३४
जनजाती	८१	२५	१०६
अन्य	१६	१२	२८
जम्मा	१२६	४२	१६८

९ कार्यक्रममा लिएका केहि तस्बिरहरु:

क) भूमे ९ चुन्वाड



ख) भूमे २ खावाशड



ग) भूमे ५ सेरावाड



घ) भूङ्गे ४ साकिम



ड) भूमे ३ क्याडसी



च) भूमे ६ महत



छ) भूमे ७ लावाड



ज) भूमे ८



झ) भामे १ लुकुम



१० निष्कर्ष :

परम्परागत रूपमा पालन गरिदै आएको पशुपन्छीपालन व्यवसाय कृषकलाई १ दिने स्थलगत पशुपालन तालिम पश्चात व्यवसायिकता तर्फ आधुनिकता तर्फ रूपान्तरण हुनेछ र कृषकहरूको दृढ इच्छा शक्ति भएको खण्डमा यस १ दिने स्थलगत पशुपालन तालिम कृषकहरूका लागि कोशेदुङ्गा सावित हुन्छ भन्ने कुरामा दुई मत नहोला ।

तयार गर्ने

नारायण ओली

नायब पशुसेवा प्राबिधिक

भूमे गाउँपालिका पशु सेवा केन्द्र

मिति: २०७९/०८/२५